

Mètodes qualitatius de recerca en criminologia

2015/2016

Codi: 100451

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500257 Criminologia	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Lluís Sáez Giol

Correu electrònic: Lluís.Saez@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Haver cursat l'assignatura "La recerca científica en criminologia".

Objectius

- Comprendre els fonaments epistemològics de la investigació social qualitativa.
- Saber aplicar aquests fonaments al disseny i anàlisi d'una recerca criminològica.
- Conèixer i aplicar les principals tècniques qualitatives de recollida de dades.
- Conèixer i aplicar la tècnica de l'anàlisi de contingut.
- Conèixer i saber utilitzar el programa Atlas-TI de tractament de dades qualitatives.

Competències

- Aplicar les tècniques quantitatives i qualitatives d'obtenció i anàlisi de dades en l'àmbit criminològic.
- Dissenyar una recerca criminològica identificant l'estratègia metodològica adequada als objectius plantejats.
- Exposar i argumentar amb claredat, davant un públic especialitzat i no especialitzat, l'anàlisi feta sobre un problema de conflicte o de criminalitat i les seves respostes.
- Formular hipòtesis de recerca en l'àmbit criminològic.
- Redactar un treball acadèmic.
- Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Treballar de manera autònoma.
- Utilitzar els mètodes de recerca en ciències socials per diagnosticar els problemes de criminalitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar tècniques d'investigació quantitatives i qualitatives en recerques d'àmbit criminològic.
2. Diagnosticar un procés delinqüencial a través del mètode científic.
3. Dissenyar projectes de recerca criminològica les hipòtesis dels quals estiguin ben redactades.
4. Escollir la metodologia de recerca més adequada en treballs criminològics.
5. Redactar un treball acadèmic.
6. Tenir capacitat d'anàlisi i síntesi.
7. Transmetre de manera argumentada els resultats d'una recerca criminològica.
8. Treballar de manera autònoma.

Continguts

TEMARI:

1. Fonaments de la metodologia qualitativa.
 - 1.1. Qüestions epistemològiques en Ciències Socials.
 - 1.2. Gènesi i evolució de la perspectiva hermenèutica.
 - 1.3. Trets bàsics i tipologia dels mètodes qualitatius.
2. Disseny d'una recerca qualitativa.
 - 2.1. Fonamentació del model d'anàlisi.
 - 2.2. Delimitació del camp d'anàlisi, mostreig i captació.
 - 2.3. Saturació socioestructural i saturació informativa.
3. Tècniques aplicades a la interacció de grups.
 - 3.1. L'aproximació sociomètrica.
 - 3.2. L'observació participant.
 - 3.3. L'observació no participant.
4. Tècniques narratives: entrevista i grup de discussió.
 - 4.1. Tipologia d'entrevistes.
 - 4.2. Els grups de discussió.
5. Tècnica dels relats biogràfics.
 - 5.1. Tipologia de relats.
 - 5.2. Les històries de vida.
6. L'anàlisi de contingut.
 - 6.1. Fonaments bàsics.
 - 6.2. Codificació i unitats d'anàlisi.
 - 6.3. Eixos d'interpretació de les dades.
 - 6.4. El tractament de dades qualitatives per Atlas-TI

Metodologia

El treball requerit a l'alumne/a per a l'adequat aprenentatge dels continguts tractats a l'assignatura i l'assoliment de les competències plantejades es fonamentarà en les següents activitats, realitzades amb acompanyament del professorat:

- Sessions de classe magistral, expositives dels principals conceptes i continguts de l'assignatura.
- Seminaris de pràctiques, on es complementaran i s'aprofundiran els continguts de la classe magistral, alhora que es farà una aplicació pràctica dels mateixos. Podran ser de dos tipus:

> Exercicis teòrico-pràctics a l'aula: aplicació de les tècniques qualitatives ja explicades, però dirigida pel professor, i on s'establiran connexions de la pràctica amb la teoria.

> Exercicis pràctics avaluables: exercicis d'aplicació dels continguts ja explicats, a realitzar a l'aula, i amb una pràctica escrita resultant que serà avaluada.

- Sessions de pràctiques instrumentals, mitjançant la utilització d'eines informàtiques.

- Activitats complementàries de treball dins i fora de l'aula, que inclouen:

a) Realització de lectures bàsiques de textos que tractin els continguts treballats a les classes.

b) Realització d'exercicis pràctics sobre els continguts de l'assignatura.

c) Realització d'un treball de grup orientat a aplicar els continguts de l'assignatura, i que serà degudament supervisat pel professorat.

És obligatòria l'assistència a un mínim del 80% de les classes, tant teòriques com de seminari.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe teòrica	22,5	0,9	1, 2
Lectures, anàlisi i síntesi del material. Preparació d'exercicis i examen.	70	2,8	1, 2, 3, 4, 8
Pràctiques	22,5	0,9	1, 2, 3, 4
Tipus: Supervisades			
Treball en grup i exercicis pràctics	32	1,28	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Examen individual	3	0,12	1, 2, 8

Avaluació

L'avaluació es desglossa en tres parts:

- Examen individual: 40%

- Treball de grup: 40%

- Exercicis i assistència a les pràctiques: 20%

L'assignatura s'aprova amb un 5 sobre 10 o més puntuació de nota global. Per tal de poder fer promig, però, caldrà treure almenys un 4 sobre 10 tant en la nota del treball de grup com en la nota de l'examen individual.

Les parts no superades, quan corresponguin al treball de grup o a l'examen individual podran ser recuperades una vegada en el marc de la convocatòria. En aquests casos, la nota màxima de la part revisada no superarà el 7 sobre 10.

És obligatòria l'assistència a les classes, tant teòriques com de seminari. En cas d'haver absències no justificades, l'alumne/a no serà avaluat. A tal efecte, s'establirà un sistema de control de l'assistència a classe.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen individual	40%	0	0	1, 2, 6, 8
Exercicis pràctics	20%	0	0	1, 2, 6, 8
Treball de grup	40%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 8

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

VALLES, Miguel S. (1997). *Técnicas cualitativas de investigación social. Reflexión metodológica y práctica profesional*. Madrid: Síntesis.

NAVARRO, P.; DIAZ, C. (1994) "Análisis de contenido", a Juan Manuel Delgado y Juan Gutiérrez (ed.): *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.

Bibliografia complementària:

AGUIRRE BAZTÁN A. (Ed.)(1995) *Etnografía. Metodología en la investigación sociocultural*. Barcelona: Editorial Boixareu Universitaria.

ALTHEIDE, D. L.; JOHNSON, J. M. (1994) "Criteria for Assessing Interpretative Validity in Qualitative Research", a N. K. Denzin i Y. S. Lincoln (ed.): *Handbook of Qualitative Research*. Thousand Oaks (California): Sage.

ALVIRA MARTIN, F. (1983) «Perspectiva cualitativa-perspectiva cuantitativa en la metodología sociológica». *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 22. P. 53-75.

BARDIN, L. (1986). *El análisis de contenido*. Madrid. Akal.

BERTAUX, D. (2005). *Los relatos de vida. Perspectiva etnosociológica*. Barcelona: Edicions Bellaterra.

BOYATZIS, R. E. (1998). *Transforming qualitative information: thematic analysis and code development*. Thousand Oaks, California: Sage.

CALLEJO, J. (2001). *El grupo de discusión: Introducción a una práctica de investigación*. Madrid: Ariel.

CLEMENTE, M. (coord.) (1992). *Psicología social: métodos y técnicas de investigación*. Madrid, Eudema.

COFFEY, A.; ATKINSON, P. (2005). *Encontrar el sentido a los datos cualitativos*. Alicante: Universidad de Alicante. (Ed. o. 1996)

DELGADO, J.M.; GUTIERREZ, J. (Eds.) (1994). *Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales*. Madrid: Síntesis.

FLICK, U. (2004). *Introducción a la investigación cualitativa*. Madrid: Morata. (Ed. o. 1998)

GARCIA JORBA, J.M. (2000). *Diarios de campo*. Madrid: CIS.

HUBER, G. L. (2003). "Introducción al análisis de datos cualitativos", a A. Medina i S. Castillo (coord.): *Metodología para la realización de Proyectos de Investigación y Tesis Doctorales*. Madrid: Universitas.

IBÁÑEZ, J. (1985). "Análisis sociológico de textos y discursos". *Revista internacional de sociología*, 43 (1): 119-160.

KRUEGER, R.A. (1991). *El grupo de discusión. Guía práctica para la investigación aplicada*. Madrid: Pirámide.

PUJADAS MUÑOZ, J.J. (1992). *Método biográfico: El uso de las historias de vida en ciencias sociales*. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas.

QUIVY, R.; VAN CAMPENHOUDT, L. (1997). *Manual de recerca en ciències socials*. Barcelona: Herder.

RODRIGUEZ GOMEZ, G.; GIL FLORES, J.; GARCIA JIMENEZ, E. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Archidona (Málaga): Ediciones Aljibe.

RUIZ OLABUENAGA, J.I. (1996). *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.

SANMARTÍN, R. (2000) "La observación participante", a M. García Ferrando, J. Ibáñez y F. Alvira (ed.): *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación*. Madrid: Alianza. (3ª edición).

TAYLOR, S.J.; BOGDAN, R. (1992). *Introducción a los métodos cualitativos de investigación. La búsqueda de significados*. Barcelona: Paidós.

TRINIDAD, A.; CARRERO, V.; SORIANO, R. M. (2006) *Teoría fundamentada "Grounded Theory". La construcción de la teoría a través del análisis interpretacional*. Madrid: CIS.

VALLES, M.S. (2002) *Entrevistas cualitativas*. Madrid: CIS.